

Zakończenie projektu Domaszków–Tarchalice

2015-11-09

23 października 2015 r. w Tarchalicach w gminie Wołów odbyło się zakończenie projektu Domaszków–Tarchalice – odtworzenie naturalnej retencji przeciwpowodziowej doliny rzeki Odry, gmina Wołów. Projekt zrealizował Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu. Nad merytoryczną i formalną stroną projektu pieczę sprawowała powołana w tym celu Rada Projektu, w skład której weszli przedstawiciele Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu, WWF Polska, WWF Niemcy, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Nadleśnictwa Wołów, Starostwa Powiatowego w Wołowie, Urzędu Miasta i Gminy w Wołowie, Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU).

Celem działań była:

- renaturyzacja typowych dla doliny rzeki Odry siedlisk, poprzez odtworzenie naturalnego charakteru zalewów (przywrócenie wylewów rzeki na dawny obszar zalewowy), co jest ważne dla funkcjonowania obszaru Natura 2000 Łęgi Odrzańskie,
- poprawa ochrony przeciwpowodziowej poprzez zlikwidowanie przewężenia doliny Odry dla przepływu wielkich wód oraz zmniejszenie ryzyka przerwania obwałowań i zalania miejscowości Domaszków i Tarchalice.

W ramach projektu wybudowano wał przeciwpowodziowy na odcinku od miejscowości Domaszków do miejscowości Tarchalice. Założeniem było odtworzenie naturalnej retencji przeciwpowodziowej doliny rzeki Odry poprzez odsunięcie wału przeciwpowodziowego od koryta rzeki i odtworzenie naturalnej terasy zalewowej rzeki w obrębie poszerzonego międzywału. W wyniku realizacji przedsięwzięcia obszar międzywału Odry powiększył się o ok. 600 hektarów, co w przypadku wystąpienia powodzi pozwoli na zretencjonowanie do 12 milionów metrów sześciennych wody i obniżenie na odcinku około 6,5 km poziomu wody o około 0,5 m.

Dzięki realizacji projektu zwiększył się nie tylko obszar naturalnej retencji rzeki, ale też zniknie przewężenie dla przepływu wielkich wód, a to zmniejszy ryzyko przerwania wałów i zalania miejscowości Domaszków i Tarchalice, zalanych podczas powodzi w 1997 r. Ponadto zabezpieczony przed powodzią został obszar ponad 1600 ha oraz domostwa 350 osób. Podkreślić należy, że jest to pierwszy zrealizowany w Polsce i jeden z pierwszych w Europie, tego typu projekt w ramach ochrony przeciwpowodziowej.

Realizacja projektu przyczyni się również do poprawy stanu środowiska przyrodniczego. Dzięki przywróceniu zalewów, którego teren został w przeszłości odcięty od bezpośredniego oddziaływania wód wezbraniowych rzeki Odry, polepszą się warunki hydrologiczne i tym samym poprawie ulegnie stan cennych drzewostanów łęgowych, które obecnie ulegają widocznemu procesowi gładowienia, a także stan starorzeczy ulegających procesowi eutrofizacji i łądowienia. Ze względu na zakres przewidywanych pozytywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, przedsięwzięcie można uznać za najważniejszy projekt pro przyrodniczy zrealizowany na terenie województwa dolnośląskiego w ostatnich latach.

Projekt, oprócz niezaprzeczalnych korzyści w aspekcie społecznym i przyrodniczym, jest przykładem dobrej współpracy organizacji ekologicznych z różnymi instytucjami z sektora administracji publicznej. Projekt winien stać się przykładem dla innych przedsięwzięć z zakresu ochrony przeciwpowodziowej w dolinach rzecznych, w których istnieje możliwość przywrócenia obszarów zalewowych, gdzie rzeka mogłaby swobodnie i bezpiecznie się rozlewać, obniżając jednocześnie zagrożenie powodzią na terenach zabudowanych.